

Høringsnotat
om
forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven

1. Innledning

Kunnskapsdepartementet legger med dette frem høringsnotat med forslag til endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringsloven) og forslag til endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova). Høringsnotatet gjelder innføring av et gratis kulturskoletilbud for elever på 1. – 4. årstrinn.

2. Gratis kulturskoletilbud for elever på 1. – 4. årstrinn

2.1 Bakgrunn

Som et ledd i regjeringens Kulturloftet II, der det fremgår at alle barn som ønsker det skal få et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris, oppnevnte Kunnskapsdepartementet i 2009 Kulturskoleutvalget ledet av Theo Koritzinsky fra Høgskolen i Oslo frem til 30.04.2010 og deretter Hans Ole Rian fra Musikernes fellesorganisasjon.

Kulturskoleutvalgets mandat fastslo blant annet at utvalget skulle se nærmere på utfordringen og mulighetene som ligger i et styrket samarbeid mellom grunnskolen, skolefritidsordningen (SFO) og kulturskolen, og gi forslag til hvordan ulike kulturskoleaktiviteter bedre kan legges inn i tilknytning til skoledagen. Utvalgets rapport, *Kulturskole for alle*¹, fastslår at det er gode forutsetninger for, og sterkt å anbefale, et sterkere og bredere samarbeid mellom kulturskolen og grunnskolen/SFO. Skolen er en velegnet arena for introduksjon til kultur. Grunnskolen er i så måte en ideell arena for å kunne gi alle barn anledning til å delta i kulturlivet på lik linje.

I tråd med Kulturskoleutvalgets tilrådninger, varslet Kulturdepartementet i meldingen *Kultur, inkludering og deltaking*² at regjeringen vil igangsette en prøveordning i et utvalg kommuner for å se om det å bruke skolen som arena for et gratis kulturskoletilbud kan bidra til et mer inkluderende tilbud enn dagens kulturskole. Siden 2010 er det årlig gitt et stimuleringsstøtte på 40 mill. kroner til kulturskoler og kulturskoletilbud. Nesten 200 kommuner har benyttet disse

¹ 07.09.2010

² Meld. St. 10 (2011-2012)

midlene til å utvide samarbeidet mellom grunnskole og musikk- og kulturskole. Evalueringen av stimuleringsstilskuddet viser at ordningen har bidratt til utvikling av nye prosjekter, og erfaringer fra disse prosjektene kan brukes i utviklingen av kulturskoletilbudet. Stortinget har i budsjettet for 2013 utvidet bevilgningen til kulturskoletilbud, slik at ordningen med et gratis kulturskoletilbud vil gjelde for alle kommuner og alle skoler. Det fremgår av Kunnskapsdepartementets budsjett for 2013³ at departementet vil lovfeste en plikt for skoleeierne til å gi elevene et slikt tilbud.

Stortinget bevilget 73,8 mill. kroner og bevilgningen gjelder en uketime med kulturskoletilbud i skole og/eller SFO-tiden på 1. – 4. årstrinn fra og med høsten 2013. Helårseffekten av tiltaket blir ca. 177 mill. kroner, noe som tilsvarer ca. 245 årsverk i kulturskolen. Skoleeier blir kompensert for tiltaket tilsvarende en ny uketime med lærerlønn inkludert for- og etterarbeid. Det nye kulturskoletilbudet skal være et gratis, frivillig tilbud for elevene. Alle barn som ønsker det skal ved dette få et gratis kulturskoletilbud.

2.2 Begrepsbruk

Det nye tilbudet om gratis kulturskole i tilknytning til skole og/eller SFO som har vært en prøveordning og som er omtalt i budsjettproposisjonen, har vært omtalt som *kulturskoletilbud*. Departementet vil her fortsette å bruke dette begrepet om det nye tilbudet som i dette høringsnotatet foreslås regulert i opplæringsloven som et tilbud kommunene er pliktige til å gi.

Opplæringsloven regulerer i § 13-6 det som i lovens ordlyd kalles *musikk- og kulturskole*. I kommunene og i sentrale dokumenter som *Skapende læring - Strategiplan for kunst og kultur i opplæringen*⁴, St.meld. nr. 39 (2002-2003) *Ei blot til Lyst* og i Kulturutredningen 2014⁵, er begrepet musikk- og kulturskole blitt erstattet med *kulturskole* for å bedre reflektere at det dekker alle kunstuttrykk. I det følgende vil imidlertid opplæringslovens begrep ”musikk- og kulturskole” benyttes om det tilbudet som i dag er regulert i opplæringsloven § 13-6.

2.3 Gjeldende rett

Det finnes ingen bestemmelser i opplæringsloven om et gratis kulturskoletilbud for elever.

Opplæringsloven § 13-6 pålegger kommunen en plikt til, alene eller i samarbeid med andre kommuner, å ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge. Dette tilbudet er ikke en del av grunnskoleopplæringen etter opplæringsloven.

³ Prop. 1 S (2012-2013) s. 44.

⁴ 2007-2010.

⁵ NOU 2013:4.

Opplæringsloven § 13-6 fastsetter at kommunen skal ha en ”musikk- og kulturskole” uten at det stilles krav om et bestemt antall plasser. Det er ikke lovhjemmel for å gi forskrift om for eksempel innhold og omfang av kulturskoletilbudet. Dette er heller ikke behandlet i forarbeidene til bestemmelsen. Det må legges til grunn at innhold og omfang av tilbudet i den enkelte musikk- og kulturskole ligger innenfor kommunens handlefrihet, og at det er stort rom for mangfold og lokale tilpasninger.

I tillegg til ovennevnte bestemmelse om musikk- og kulturskoletilbud, har opplæringsloven kapittel 13 to bestemmelser som regulerer aktiviteter som ikke er en del av grunnskoleopplæringen eller videregående opplæring. Det er § 13-7 om skolefritidsordning og § 13-7a om leksehjelp.

Privatskoleloven har heller ikke bestemmelser om et gratis kulturskoletilbud som her foreslås. Der finnes det heller ingen bestemmelser om musikk- og kulturskoler ved siden av grunnsopplæringen, slik det gjør i opplæringsloven.

2.4 Departementets vurderinger

Departementet mener et gratis og kvalitativt godt kulturskoletilbud for elever på 1. – 4. årstrinn vil kunne bidra til sosial utjevning og økt interesse for å oppleve kunst og kultur. Ved å innføre en plikt for kommunen og private skoler til å tilby et gratis kulturskoletilbud på 1.-4. trinn, blir kulturskoletilbudet tilgjengelig for alle barn, uavhengig av sosioøkonomiske og kulturelle betingelser.

Kulturskoletilbudet som her foreslås er et gratis tilbud i skole og/eller SFO-tiden. Forslaget bygger på Kulturskoleutvalgets anbefaling. Sentralt står et samarbeid mellom skole/SFO og kulturskolene slik at kulturskolens kompetanse og ressurser brukes i skolen/SFO. Kulturskoletilbudet som her foreslås er således noe annet enn det musikk- og kulturskoletilbudet som allerede er hjemlet i opplæringsloven § 13-6. Det nye kulturskoletilbudet tar ikke sikte på å gjøre endringer ved det eksisterende tilbudet i musikk- og kulturskolene. Dagens musikk- og kulturskoler skal opprettholdes som i dag.

Rammer og organisering

Departementet foreslår at kommunen pålegges å tilby et kulturskoletilbud og at kommunen vil være ansvarlig for tilbudet. Kulturskoletilbudet skal gis i tilknytning til skole eller skolefritidsordning og i samarbeid med musikk- og kulturskolen.

Musikk- og kulturskolen er et ressurscenter hva gjelder musikk- og kulturundervisning for barn og unge. Når det nå foreslås at alle barn skal få et gratis kulturskoletilbud i tilknytning til skole og/eller SFO, er det naturlig at musikk- og kulturskolen er en del av dette. Departementet foreslår derfor at det i loven inntas en plikt for skolen til å samarbeide med musikk- og kulturskolen, og en tilsvarende plikt for musikk- og kulturskolen til å samarbeide med skolen. Konkret hvordan

samarbeidet mellom skole og musikk- og kulturskole skal gjennomføres, er opp til den enkelte kommune.

Det er kommunen som skoleeier som har det overordnede ansvaret for at slikt samarbeid gjennomføres og som skal oppfylle plikten til å ha et kulturskoletilbud som foreslått.

Det foreslåtte kulturskoletilbudet skal være gratis for elevene, og det skal være frivillig for elevene å delta. Alle elever som ønsker det, skal ha mulighet til å delta på kulturskoletilbudet.

Bevilgningen til det nye kulturskoletilbudet tilsvarer 38 årstimer (60-minutterstimer), dvs. like stort omfang som en uketime med undervisning i skolen. Dette betyr at kulturskoletilbud skal ha et omfang på minst 38 timer i løpet av et skoleår. Det tidsmessige omfanget av kulturskoletilbudet vil reguleres i forskrift.

Forslaget innebærer at tilbudet skal gis til elever på 1. – 4. årstrinn, men stiller ikke krav om at alle fire årstrinn skal få tilbud om å delta innenfor det samme skoleåret. Kommunen bestemmer selv hvilket trinn tilbudet legges på og hvordan timene eventuelt fordeles på de ulike trinnene. Eksempelvis kan det gis en uketime på 2. trinn, eller en time annenhver uke på 2. og 3. trinn.

Departementet foreslår at det nye kulturskoletilbudet skal gis i eller i tilknytning til skoledagen/SFO-tiden, men tilbudet skal ikke være en del av den obligatoriske grunnopplæringen. Det nye kulturskoletilbudet blir således ikke lagt inn i fag- og timefordelingen eller i læreplanene. Tilbudet skal komme i tillegg til den obligatoriske grunnopplæringen. Det nye kulturskoletilbudet kan for eksempel legges til før eller etter skoledagen, som en del av SFO-tiden, eller det kan legges inn i skoledagen som en "midttime".

Departementet vil presisere at kommunen må sikre at kulturskoletilbudet blir et reelt tilbud for alle elevene på det aktuelle årstrinnet. Dette betyr blant annet at tilbudet ikke kan organiseres på en måte som gjør at elevene må velge mellom dette tilbudet og andre tilbud med hjemmel i opplæringsloven, for eksempel tilbud om leksehjelp.

Dersom kulturskoletilbudet legges inn i skoledagen som for eksempel en "midttime", må kommunen sørge for at de elevene som ikke velger å benytte seg av tilbudet bli ivaretatt på en forsvarlig måte. Tilsvarende må gjelde dersom kulturskoletilbudet legges til før/etter leksehjelptilbudet.

Departementet vil bemerke at dersom kulturskoletilbudet legges inn i SFO-tiden, må det sikres at tilbudet er så vel gratis som frivillig. Det må således sikres at alle elever på det aktuelle trinnet får tilbud om å delta, uavhengig av om de benytter seg

av SFO eller ikke. Videre må det sikres at kulturskoletilbudet er gratis og frivillig, også for de av elevene som betaler for SFO.

Hva gjelder lokaler, vil departementet påpeke at forslaget tar sikte på at det nye kulturskoletilbudet skal gis i skolens eller SFOs lokaler. Dette er imidlertid ikke til hinder for at tilbudet kan gis i andre lokaler dersom dette er hensiktsmessig, eksempelvis hvor kulturskolens lokaler ligger i umiddelbar nærhet til skolen. Likeså er det heller ikke noe forbud mot at deler av tilbudet gis andre steder, eksempelvis ved teaterbesøk eller lignende. Departementet vil bemerke at dersom kulturskoletilbudet gis andre steder enn i skolens/SFOs lokaler eller i andre lokaler i umiddelbar nærhet til skole/SFO, må det sørges for gratis transport slik at kulturskoletilbudet blir et reelt tilbud for elevene.

Innhold

Det foreslås ikke konkret regulering av innholdet i det nye kulturskoletilbudet. På bakgrunn av det samarbeidet som skal være med musikk- og kulturskolene, vil det være naturlig at innholdet i stor grad formes av musikk- og kulturskolene. Det er naturlig at musikk- og kulturskolene i et slikt samarbeid får ansvaret for å fylle det innholdsmessige ved bruk av sin kompetanse og sine materialer og ressurser. Det er imidlertid ikke noe i veien for at andre ressurser trekkes inn som en del av tilbudet, eksempelvis ved hjelp av Den kulturelle skolesekken, som er en nasjonal satsing som skal bidra til at alle skoleelever i Norge får møte et profesjonelt tilbud innen alle kunstuttrykk.

Kulturskoleutvalget (2010) viste til innholdet i dagens musikk- og kulturskoler, som inneholder alt fra ulike musikktilbud, dans, teater, nysirkus, skriveverksted og litteratur, til visuelle uttrykksformer som blant annet trearbeid, billedkunst, keramikk, animasjonsfilm og foto. Dette demonstrerer den store valgfriheten som ligger hos kommunene. Departementet ønsker at musikk- og kulturskolen skal fortsette å være et sted med et stort mangfold av uttrykksformer for kunst og kultur. Departementet vil derfor ikke legge en definisjon av kunst- eller kulturbegrepet som ramme for kulturskolens innhold. På samme måte som kommunen selv bestemmer innholdet i dagens musikk- og kulturskole, tas det sikte på at kommunen selv bestemmer hva det nye kulturskoletilbudet i skolen/SFO-tiden skal inneholde. Dette betyr at det nye kulturskoletilbudet, akkurat som dagens musikk- og kulturskole, innholdsmessig vil kunne variere fra kommune til kommune. Departementet vil i denne sammenheng vise til Norsk kulturskoleråds veiledning med rammeplaner for kulturskolen, som beskriver god praksis og gir informasjon og inspirasjon om organisering og utvikling av kulturskolene. Siste reviderte versjon ble utgitt i 2010, og det arbeides i dag med en ny utgave.

Kompetanse

Et kvalitativt godt kulturskoletilbud er avhengig av god kompetanse hos den som skal gi tilbudet. Departementet vil i denne sammenheng vise til at kombinasjonen av pedagogisk kompetanse og kunst- og kulturfaglig kompetanse er viktig.

Det antas at det i mange kommuner vil være musikk- og kulturskolens personale som står for undervisningen. En slik løsning ble fremhevet av Kulturskoleutvalget, som blant annet anbefalte en bedre tilrettelegging for at lærere kan arbeide både i musikk- og kulturskolen og grunnskolen. I og med at kommunene i dag er pålagt å ha et musikk- og kulturskoletilbud, må det antas at det i de aller fleste kommuner vil være personer som har kompetanse til å undervise i det nye kulturskoletilbudet.

Det gjelder i dag ikke et formelt kompetansekrav for musikk- og kulturskolens personale. Det fremgår av Kulturskoleveiledningen at "[s]elv om det er ønskelig med faglig og pedagogisk formalkompetanse for kulturskolens fagpersonale, må mange kulturskoler ofte engasjere utøvende musikere og kunstnere uten formell pedagogisk utdanning for å dekke sitt lærerbehov. En forutsetning er da at den som tilsettes, har nødvendig *realkompetanse*."⁶

Departementet vil ikke foreslå at det skal stilles bestemte krav til den som skal gi undervisning i det nye kulturskoletilbudet. Dette betyr at det ikke fastsettes noen formelle og absolutte kompetansekrav. Det må likevel forventes at vedkommende som ansettes er egnet til å undervise i det aktuelle tilbudet. Det må i tillegg til det rent faglige også tas hensyn til den aldersgruppen og gruppesammensetningen som er aktuell.

Kapittel 10 i opplæringsloven om kompetansekrav for undervisningspersonale m.m. gjelder heller ikke for den som tilsettes til å undervise i det nye kulturskoletilbudet, all den tid kulturskoletilbudet ikke foreslås å være en del av den pliktige opplæringen.

Departementet foreslår at det inntas en forskriftshjemmel som gir adgang til å gi forskrifter om det nye kulturskoletilbudet, herunder nærmere bestemmelser om det tidsmessige omfanget, hvem som har rett til å delta i tilbudet og gjennomføring av gratisprinsippet. Som nevnt over, skal det ikke fastsettes bestemmelser om om kulturskoletilbudets innhold eller om krav til kompetanse. Dette skal således heller ikke reguleres i forskrift.

Politiattest

All den tid den som skal undervise i kulturskoletilbudet er tilsatt, eller tilsettes, i musikk- og kulturskolen og/eller skolen, vil opplæringslovens regler om politiattest komme til anvendelse.

Det følger av opplæringsloven § 10-9 første ledd at den som skal tilsettes i fast eller midlertidig stilling i blant annet grunnskolen, skolefritidsordningen eller musikk- og kulturskolen må fremlegge politiattest med tilsvarende innhold som er nevnt i

⁶ *Kulturskolen – Utvikling av de kommunale kulturskolene som gode lokale ressursentre*, Revidert utgave 2010, utgitt i samarbeid mellom Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen og Norsk kulturskoleråd, side 24.

politiregisterloven⁷ § 39 første ledd. Opplæringsloven § 10-9 annet ledd fastslår at skoleeier kan kreve tilsvarende av andre personer som regelmessig oppholder seg i grunnskolen eller i andre tilbud som nevnt i bestemmelsens første ledd. For private skoler med rett til statstilskudd følger kravet om politiattest av privatskolelovens § 4-3. Denne bestemmelsen er likelydende med opplæringsloven § 10-9.

Etter departementets vurdering vil forslaget ikke innebære en nevneverdig utvidelse i forhold til i dag med hensyn til hvem som vil henvende seg til politiet og be om politiattest. Dette fordi krav om fremleggelse av politiattest allerede gjelder for ansatte i skolen og i musikk- og kulturskolen. Det må antas at det i hovedsak er de samme personene som vil undervise i det nye kulturskoletilbudet.

Skyss

Elever har på visse betingelser rett til skyss mellom hjemmet og til og fra skolen, jf. opplæringsloven kapittel 7. Departementet ser det ikke som naturlig å innføre en rett til skyss etter et kulturskoletilbud der deltakelse er frivillig. Departementet vil derfor ikke foreslå rett til skyss knyttet til kulturskoletilbudet. Det er heller ikke bevilget midler til en eventuell utvidet skyssrett.

Departementet ser at det vil kunne være visse utfordringer knyttet til at noen elever vil være avhengige av skyss for å kunne delta i tilbudet. I denne sammenheng vises det til at kommunene gis stor handlefrihet med tanke på hvordan kulturskoletilbudet skal organiseres. Departementet mener derfor at kommunene bør finne praktiske løsninger når det gjelder organiseringen av kulturskoletilbudet og skyssordningen slik at det sikres at dette blir et reelt tilbud for alle elever.

Tilsyn

Fylkesmannen fører tilsyn med at kommunene oppfyller de pliktene de er pålagt i eller i medhold av opplæringsloven. Dette inkluderer også kulturskolevirksomheten. Departementet⁸ fører tilsyn med private skoler, jf. privatskoleloven § 7-2.

Etter departementets vurdering må det legges til grunn at det også er behov for å føre tilsyn med det nye kulturskoletilbudet. Det er generelt stor risiko for brudd på bestemmelsene i opplæringsloven med forskrifter, og departementet kan på denne bakgrunn ikke se grunn til å unnta det nye kulturskoletilbudet fra tilsynshjemmelen.

Særlig om kulturskoletilbudet i private skoler med rett til statstilskudd

For å oppnå målsetningen om å kunne gi et kulturtilbud til alle elever, foreslår departementet at også private grunnskoler med rett til statstilskudd⁹ plikter å tilby

⁷ Lov 2010-05-28-16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven)

⁸ Myndigheten er delegert til Utdanningsdirektoratet i brev av 04.07.2007 (ref. 200703279-/CB).

⁹ Private grunnskoler godkjent etter opplæringsloven § 2-12 omfattes ikke av forslaget.

et gratis kulturskoletilbud på 1.-4. trinn. Det foreslås imidlertid ikke å innføre en plikt for private skoler til å samarbeide med musikk- og kulturskolen.

Det er den private skolens styre som er skolens øverste ansvarlige organ og som har ansvaret for at skolen blir drevet i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, jf. privatskoleloven §§ 5-1 og 5-2. Skolens styre vil derfor ha ansvaret for at skolen har et gratis kulturskoletilbud som foreslått. Styret står fritt til selv å velge hvordan kulturskoletilbudet skal gjennomføres innenfor de rammer som er skissert ovenfor.

Det er ønskelig at også private skoler skal gi tilbudet i tilknytning til skoledagen og/eller SFO-tiden. Det foreligger imidlertid ikke noen plikt for private skoler til å ha et SFO-tilbud, men mange private skoler tilbyr det likevel. På bakgrunn av at privatskoleloven ikke regulerer skolefritidsordning foreslås det at det i lovteksten sies at kulturskoletilbudet skal gis i tilknytning til skoledagen. I merknad til lovbestemmelsen og eventuelt i forskrift, vil det fremgå at tilbudet også kan legges inn i SFO-tiden. Departementet ber om høringsinstansenes syn på dette.

Det nye kulturskoletilbudet skal ikke legges inn i skolens fag- og timefordeling eller i læreplanene, men må anses som en virksomhet som er nært knyttet til skolevirksomheten.¹⁰ Departementet understreker at SFO ikke er skolevirksomhet¹¹ og at bevilgningen til det foreslåtte kulturskoletilbudet vil tildeles som en del av statstilskuddet. Statstilskudd til skolevirksomheten, herunder bevilgning til kulturskoletilbudet, kan ikke benyttes til drift av SFO.

Dersom styret velger å legge kulturskoletilbudet inn i SFO-tiden, må det sikres at alle elevene på det aktuelle trinnet får tilbud om å delta på kulturskoletilbudet, uavhengig av om de benytter seg av SFO eller ikke. Videre må det sikres at kulturskoletilbudet er gratis og frivillig, også for de av elevene som betaler for SFO.

Departementet vil presisere at også private skoler må sikre at kulturskoletilbudet blir et reelt tilbud for alle elevene på det aktuelle årstrinnet. Dette betyr blant annet at tilbudet ikke kan organiseres på en måte som gjør at elevene må velge mellom dette tilbudet og andre tilbud med hjemmel i opplæringsloven, for eksempel tilbud om leksehjelp.

I og med at departementet ikke foreslår å pålegge private skoler en plikt til å samarbeide med musikk- og kulturskolen, vil kravene til det nye kulturskoletilbudets innhold nødvendigvis skille seg fra beskrivelsen som nevnt over. Formålet med innføringen av kulturskoletilbudet er det samme for private skoler som for offentlige skoler. Dette betyr at det gratis kulturskoletilbudet i

¹⁰ Jf. privatskoleloven § 2-2 første ledd tredje punktum. Dette innebærer at transaksjoner knyttet til kulturskoletilbudet i skolens regnskap er å anse som transaksjoner som "vedkjem skoledrifta", jf. økonomiforskriften § 3 annet ledd.

¹¹ Jf. privatskoleloven § 2-2 første ledd.

private skoler må være egnet til å gi elevene et reelt kulturskoletilbud. For øvrig vil de private skolene stå like fritt som kommunene hva gjelder innholdet i tilbudet.

Departementet vil presisere at det ikke er noe forbud mot at også private skoler samarbeider med musikk- og kulturskolen om det nye kulturskoletilbudet, finansiert fra den tildelingen som gis den enkelte privatskolen. Snarere tvert i mot må det legges til grunn at musikk- og kulturskolen er en lokal ressurs innen fagområdet, og det oppfordres derfor til at de private skolene og musikk- og kulturskolene finner gode samarbeidsløsninger. Tilsvarende understrekes det at det heller ikke er noe forbud mot at private skoler samarbeider med offentlige skoler om et felles kulturskoletilbud eller om det faglige innholdet i kulturskoletilbudet.

Departementet foreslår som nevnt over at det ikke skal stilles formelle eller absolutte kompetansekrav til personale som skal gi undervisning i kulturskoletilbudet, men at det forutsettes at vedkommende er egnet til å undervise i det aktuelle tilbudet/den aktuelle aktiviteten. Dette gjelder så vel faglig som pedagogisk med tanke på den aldersgruppen og gruppesammensetningen som vil være omfattet av tilbudet. Privatskoleloven § 4-2 om kompetansekrav til undervisningspersonalet kommer ikke til anvendelse all den tid kulturskoletilbudet ikke foreslås å være en del av den pliktige opplæringen.

2.4 Departementets forslag

Departementet foreslår inntatt en ny bestemmelse i opplæringsloven § 13-6a om at kommunen skal ha et gratis kulturskoletilbud for elever på 1. – 4. årstrinn. Elevene skal ha rett til å delta på kulturskoletilbudet, men deltakelse skal være frivillig. En tilsvarende bestemmelse foreslås inntatt i privatskolelovens § 7-1f. Forslaget berører ikke private skoler som er godkjent etter opplæringsloven § 2-12 og som ikke har rett til statstilskudd.

Departementet foreslår inntatt et nytt tredje ledd i opplæringsloven § 13-6 om at musikk- og kulturskolen skal samarbeide med skolen om et gratis kulturskoletilbud som nevnt i § 13-6a.

All den tid den som skal undervise i kulturskoletilbudet er tilsatt eller tilsettes i skolen og/eller kulturskolen, vil reglene om politiattest i opplæringsloven § 10-9 komme til anvendelse. For private skoler gjelder privatskoleloven § 4-3 for den som ansettes til å undervise i tilbudet.

Det foreslås at reglene i opplæringsloven kapittel 9a også vil gjelde for det nye kulturskoletilbudet. Opplæringsloven kapittel 9a gjelder tilsvarende for private skoler, jf. privatskoleloven § 2-4.

En forskriftshjemmel åpner for at departementet kan gi utfyllende forskrifter.

2.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er for budsjettåret 2013 vedtatt å bevilge 73,8 mill. kroner til innføring av tiltaket fra høsten 2013. Midlene blir lagt inn i rammetilskuddet til kommunene, i tilskuddet til private grunnskoler og til Longyearbyen skole (over Svalbardbudsjettet).

Helårseffekten av tiltaket vil legges inn i budsjettet for 2014. Totalt vil det bevilges om lag 177 mill. kroner.

For å sikre kvalitet i tilbudet er det i kostnadsberegningene lagt til grunn lærerlønn inkludert for- og etterarbeid. Dette tilsvarer kompensasjonen som er gitt per uketimer (38 årstimer) ved tidligere timetallsutvidelser i grunnskolen. Videre er det lagt til grunn 15 prosent påslag til administrasjonskostnader m.m., for eksempel kostnader knyttet til samarbeid mellom skole/SFO og kulturskole samt andre typer utgifter som vikarer, undervisningsmateriell og administrative kostnader til opprettelse av tilbudet.

Det er ikke foreslått å innføre rett til skyss i forbindelse med kulturskoletilbudet. Departementet legger til grunn at kommunene innenfor det handlingsrommet som er gitt med hensyn til organisering, kan organisere tilbudet slik at det er et reelt tilbud for alle uten at tilbudet medfører vesentlige endringer i skyssordningene og skysskostnadene.

Når det gjelder politiattest, vil en endring i antall politiattester være minimal og således ikke medføre vesentlige økonomiske konsekvenser.

2.6 Forslag til lovtekst

Opplæringsloven § 13-6 tredje ledd skal lyde:

Musikk- og kulturskolen skal samarbeide med grunnskolene om kulturskoletilbudet som er regulert i § 13-6a.

Ny § 13-6a i opplæringsloven skal lyde:

§ 13-6a. Plikt for kommunen til å ha eit gratis kulturskoletilbod i tilknytning til skole eller skolefritidsordning

Kommunen skal i tilknytning til skole eller skolefritidsordninga ha eit kulturskoletilbod for elevar på 1. – 4. årstrinn. Tilbodet skal gis i samarbeid med musikk- og kulturskolen, som er regulert i § 13-6.

Tilbodet skal vere gratis for elevane. Elevane skal ha rett til å delta på kulturskoletilbodet, men det skal vere frivillig om dei ønskjer å delta.

For krav om politiattest gjeld reglane i § 10-9.

Føresegnene i kapittel 9a gjeld også for kulturskoletilbudet opprette etter lova her.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om kulturskoletilbudet.

Ny § 7-1f i privatskoleloven skal lyde:

§ 7-1f. Plikt for skolen til å ha eit gratis kulturskoletilbud i tilknytning til skoledagen

Skolen skal i tilknytning til skoledagen ha eit kulturskoletilbud for elevar på 1.-4. årstrinn.

Tilbudet skal vere gratis for elevane. Elevane skal ha rett til å delta på kulturskoletilbudet, men det skal vere frivillig om dei ønskjer å delta.

For krav om politiattest gjeld reglane i § 4-3.

Føresegnene i opplæringslova kapittel 9a gjeld også for kulturskoletilbudet opprette etter lova her, jf. § 2-4.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om kulturskoletilbudet.

2.7 Merknader til lovforslaget

Opplæringsloven § 13-6 tredje ledd

Bestemmelsen må ses i sammenheng med § 13-6a. Bestemmelsen pålegger musikk- og kulturskolen en plikt til å samarbeide med kommunen som skoleeier slik at de kan oppfylle sin lovpålagte plikt om å tilby et gratis kulturskoletilbud i tilknytning til skoledagen/SFO-tiden.

Bestemmelsen pålegger ikke musikk- og kulturskolen en plikt til og samarbeid med private grunnskoler. Bestemmelsen er imidlertid ikke til hinder for et slikt samarbeid.

Opplæringsloven § 13-6a

Første ledd i bestemmelsen slår fast at kommunen plikter å ha et kulturskoletilbud for elever på 1. – 4. årstrinn. Det er et vilkår at kulturskoletilbudet gis i tilknytning til skoletiden eller SFO-tiden. Dette betyr at tilbudet skal gis før, etter eller i løpet av skoledagen, men at kulturskoletilbudet ikke skal være en del av den obligatoriske grunnopplæringen.

Første ledd annet punktum oppstiller en plikt for skolen til og samarbeid med musikk- og kulturskolen om kulturskoletilbudet. Det er opp til kommunen å avgjøre hvordan samarbeidet gjennomføres.

Annet ledd første punktum fastslår at kulturskoletilbudet skal være gratis for elevene. Annet ledd andre punktum fastslår at alle elevene om ønsker og delta har en rett til å delta, og at deltakelse er frivillig.

Tredje ledd fastslår at det stilles krav om politiattest for den som tilsettes til å undervise i kulturskoletilbudet.

Fjerde ledd fastslår at lovens bestemmelser som skoleanlegg og skolemiljø også gjelder for kulturskoletilbudet.

Femte ledd inneholder en forskriftshjemmel som gir adgang til å gi forskrifter om det nye kulturskoletilbudet, herunder nærmere bestemmelser om det tidsmessige omfanget, hvem som har rett til å delta i tilbudet og gjennomføring av gratisprinsippet. Kulturskoletilbudets innhold eller krav til kompetanse skal ikke reguleres i forskrift.

Privatskoleloven § 7-1f

Første ledd i bestemmelsen slår fast at skolen plikter å ha et kulturskoletilbud for elever på 1. – 4. årstrinn. Det er et vilkår at kulturskoletilbudet gis i tilknytning til skoletiden eller SFO-tiden. Dette betyr at tilbudet skal gis før, etter eller i løpet av skoledagen, men at kulturskoletilbudet ikke skal være en del av den obligatoriske grunnopplæringen.

Kulturskoletilbudet anses som virksomhet som er nært knyttet til skolevirksomheten, jf. privatskoleloven § 2-2 første ledd tredje punktum.

For annet, tredje, fjerde og femte ledd gjelder merknadene til opplæringsloven § 13-6a tilsvarende for private skoler.